

Organist Guus Goorhuis: 'Het gregoriaans zingt zelf al'

De gregoriaanse hoogmis van Herman Finkers in de Plechelmusbasiliek in Oldenzaal. | beeld Jan Hordijk

11 oktober 2016, 03:00

Remco van Mulligen

'Missa in mysterium', heet de gregoriaanse mis die is uitgedacht door cabaretier Herman Finkers. De mis, zondag opgevoerd in een propvolle Plechelmusbasiliek in Oldenzaal, kan een vervolg krijgen.

► Oldenzaal

'Er wordt niet gepraat, niet gepreekt en niet gemoraliseerd', kondigde Finkers aan in het blad van de basiliek. Maar: 'het is een serieuze aangelegenheid'.

De cabaretier componeerde eerder al een Latijnse mis voor zijn eigen huwelijksinzegening. Nu wil hij mensen laten meezingen met gregoriaanse muziek.

Het gregoriaans is ontstaan in de vroege middeleeuwen, maar is in Nederlandse katholieke kerken aan het verdwijnen. Finkers betreurt dat. Daarom organiseerde hij in de Plechelmusbasiliek een gregoriaanse mis. Entree was alleen mogelijk op vertoon van een (gratis) kaart. Met 800 bezoekers zat de kerk vol.

het mysterie vieren

'Ik heb nog nooit zoiets meegemaakt', zegt Guus Goorhuis, die tijdens de mis als organist optrad. 'Ik voel heel goed aan wat Finkers bewogen heeft. Hij is een theaterman en de katholieke mis is een soort oer-opera. Je viert het mysterie.'

Hoewel deze zang tegenwoordig niet populair meer is, durft Goorhuis niet te voorspellen dat hij volledig zal verdwijnen. Veel katholieke kerken kiezen voor meer moderne muziekstijlen. 'In Twente is het bijna verdwenen, maar wie weet pakt een volgende generatie het gregoriaans toch weer op.'

Goorhuis zelf is een groot liefhebber van gregoriaanse zang. 'Het raakt mij in heel mijn gevoel. De melodieën zijn door anonieme monniken gecreëerd. De liederen zijn tijdloze gebeden, de melodie past daar goed bij.'

De kerkgangers moesten meezingen, benadrukte Finkers. 'Zing ingetogen en op halve sterkte', adviseerde hij. 'Het gregoriaans zingt zelf al', voegt Goorhuis hieraan toe, 'dus je hoeft alleen maar mee te zingen.'

Twee professionele koren waren ingehuurd om die zang gestalte te geven. 'Voor mij was het echt een ontdekking, heel mooie muziek', zegt Anne-Christine Wemekamp, een van de vijf leden van het *a capella*-koor Wishful Singing. Dit koor kwam, dankzij Finkers, voor het eerst met gregoriaanse zang in aanraking. 'Wij hadden wel eens middeleeuwse muziek gezongen van Hildegard von Bingen', licht Wemekamp toe. 'En omdat ik daarvan onder de indruk was en wist dat Herman Finkers met gregoriaans bezig was, heb ik hem een brief gestuurd.'

Wemekamp: 'Tijdens het zingen van het Credo stonden de zangers in de kerk in de zijbeuken. Dat nodigt uit om mee te zingen. En tijdens het brengen van de Bijbel liep een lid van ons koor zingend mee. Alle 800 aanwezigen zongen mee.'

Goorhuis overzag vanaf zijn orgel de hele kerk. 'Ik zag de prachtige choreografie. Alles stond in dienst van het Woord, maar dan in de vorm van zang.'

vervolg

Het publiek was zeer gemengd en kwam uit het hele land. Volgens Goorhuis waren de meesten ouder dan veertig jaar. 'Maar er was ook een gezongen bijdrage van leerlingen van het Karmel College.' Wemekamp vond juist de diversiteit aan leeftijden opvallend. 'Er waren heel veel scholieren en hun docent had veel tijd in de voorbereiding gestoken. De leerlingen konden vooraf met mp3-bestanden oefenen.'

De viering was eenmalig. Of er een vervolg komt, is nog onzeker. 'We gaan eerst de opnames van de mis bekijken en die zullen waarschijnlijk ook uitgezonden worden', zegt Goorhuis. 'We waren nog niet bezig met het vervolg, maar vooral met dit experiment.'

Voor Wemekamp smaakte dit naar meer. 'Wij willen dit absoluut ook in andere kerken doen. Professionele zang voegt toch iets toe. Het is dan wel eenmalig, maar alle mensen die ik na afloop heb gesproken waren heel enthousiast.' <

